

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS WIDÉKEN
 Egy hóra 60 K Félévre 340 K
 Negyedévre 170 K Egész évre 660 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 3 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
 INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZÁM.

A nemzetgyűlést kormányzói kézírattal elnapolják

Budapest, nov. 21. Beavatott politikai körökben a nemzetgyűlés összehívását tisztán okvetetlenkedésnek tartják. Nem lehet más célja, hogy a kormány megalakítása körül nehézségeket támasszanak, ez az akció azonban nem fog sikerülni. Múltánytalan dolog, hogy a nemzetgyűlés tekintélyét ilyen kétséges politikai machinációkra akarják felhasználni. Mindenesetre kívánatos volna, ha a komoly politikai tényezők távol tartanák magukat olyan akcióktól. Sajná-

latos, hogy Apponyiék is beugrottak ebbe az ügybe, de remélhető, hogy komoly megfontolás után meg fogják gondolni, hogy parlamentesdité ne játszanak akkor, mikor nincs felelős kormány.

Bethlen István gróf pihenőt szakított magának és ma reggel több miniszter társával vidékre utazott, de az esti órákban már vissza is érkeztek a fővárosba. A kormány tagjainak elutazása és a kibontakozás között nincs összefüggés.

A pártok többsége Bethlen mögött áll

Az audenciák a Kormányzónál még tartanak. Az új miniszterelnök designálása mindenesetre ezen a héten megtörténik. Mielőtt ez megtörténne, a Kormányzó hivatali fogja a miniszterelnököt, hogy vele megbeszélje ezt a kérdést.

Konstatálható, hogy a keresztyén párt guvernemantális része Bethlen gróf mögött van, a kisgazdapárt pedig teljes egészében támogatja Bethlent. Politikai körökben azt a maliciózus megjegyzést tették, hogy jobk, ha az el-

lenzkiek nem sorakóznak a kormány mögé. A politikai kihallgatások során a mai napon a Kormányzó előtt megjelentek Kubinek Gyula volt miniszter, Weber János nemzetgyűlési képviselő, gróf Teleki Pál volt miniszterelnök, Kovács J. István nyugalmazott államtitkár, Vasadi Balogh György nemzetgyűlési képviselő és Heinrich Ferenc volt miniszter. Holnapra Batasci Dénes, Gyömörey György, Czettler Jenő, Koszó István, Meskó Zoltán kaptak meghívást.

Szardán még nem mutatkozik be az új kormány

A designálás vagy csak holnap este, vagy legkorábban szardán fog megtörténni. Mivel a kabinet megalakítása is igénybe vesz egy bizonyos időt, sőt esetleg tárgyalásokat is tesz szükségessé, ennél fogva szardán, amikor a nemzetgyűlés összeül, még nem mutatkozhatik be az új kormány. Kormánykörökben épen ezen oknál fogva, az hírlék, hogy a kormány el fogja naplótatni a nemzetgyűlés ülését arra az időre, amikor az új kormány már bemutatkozhatik. Az elnapolás kormányzói kézírattal fog történni és így a nemzetgyűlést újabb ülésre is a Kormányzó fogja egybehívni. Ha a nemzetgyűlés ülését szardán tényleg elnapolják, akkor ez az ülés formális lesz

és az ellenzéknek nem lesz módja tervezett támadásait a kormány ellen végrehajtani.

Az egységes-párt ügye nem ver nagyobb hullámokat. A keresztyén pártban bizonyosra veszik az egységes párt megalakulását, vagy legalább is tulkerainak mondják azokat a híreket, amelyeket az egységes párt meghiusulási elmentől beszélnek. A kisgazdapártban egyesek ellentéteket igyekeznek bemagyarázni nagyatádi Szabó és Máyer János között, amely azonban sohasem volt és nem is lesz a jövőben sem és így ezek az ellentétek sem előmozdítani, sem hátrátatni nem fogják az egységes párt ügyét.

A szabadkirályválasztók a mentelmi bizottság elnöke ellen

A mentelmi bizottság holnap délelőtt folytatja Rakovszkyék ügyének tárgyalását. Pénteken a mentelmi bizottság kihallgatta Andrassy Gyula grófot, Sigray Antal grófot, Rakovszky Istvánt és Beniczky Ödönt és a holnapi ülésen az előadó megteszi előterjesztéseit Andrassy gróf és társai mentelmi ügyében.

A szabadkirályválasztók oldalán erősen kifogásolják Rutkafalvy Miklós elnöklési me-

morát, sőt személyét is és bár eddig a bizottságban bizalmatlansági indítványt nem adtak be ellene, mégis erős ellenszenv mutatkozik Rutkafalvy személyével szemben. Hogy ez mikor és milyen formában fog kibukkani, ma még bizonytalan, de egészen bizonyos, hogy a bizottság valamelyik ülésén, vagy a plénum előtt Rutkafalvy személyét erős támadások fogják érni.

Bethlen előre nem ismerteti programját

Budapest, nov. 21. A kisgazdapárt szardán este 6 órakor tartja értekezletét, amelynek tárgya a rendes heti megbeszélés. A Keresztyén Nemzeti Egyesülés Pártja holnap este 6 órakor tartja meg heti értekezletét. A pártok körében ma este megállapították, hogy egy délutáni lapnak az a híre, mintha Bethlen István gróf miniszterelnök pártközi konferencián óhajtaná ismertetni programját, nem felel meg a valóságnak. A nemzetgyűlés szerdai ülésének eseményeit ma még nem ismerik, nincs kizárva azonban, hogy gróf Bethlen István miniszterelnök újból kérni fogja a Ház elnapolását, Bethlen designálása előreláthatóan a hét közepén történik meg és a designálás után nyomban megalakítja kabinetjét és azután az egységespártot.

A Keresztyén Nemzeti Egyesülés Pártjának ma este Rutkafalvy Miklós, a mentelmi bizottság elnöke kijelentette, hogy egy esti

lapnak támadásai, mintha ő az igazságügyminiszternek és a Ház elnökének a megkerülésével intézkedett volna a letartóztatott politikusok ügyében, nem felel meg a valóságnak. Ellenkezőleg ő először az igazságügyminiszter útján kérte a letartóztatott politikusok személyes megjelenését az ügyészségtől, azután pedig a Ház elnöke intézkedett arról, hogy a képviselők megjelenése idején az óvintézkedések megtörténjenek.

Ellenállnak a felsősziléziai németek

Páris, nov. 21. Oppelnből jelentik: Az önvédelmi szervezetek tagjai ismételtelen kihívó magatartást tanúsítottak az olasz csapatokkal szemben. Az egyik olasz tiszt kénytelen volt revolverét használni, hogy támadóitól szabaduljon. A ratibori helyőrséget francia és angol csapatokkal erősítették meg.

A sülyedő hajó

Irta: Bernát István

a közgazdasági egyetem ny. r. tanára.

Mialatt Bethlen István gróf, nagynevű elődök méltó sarjadéka, csaknem emberfeletti erővel küzd jobb jövőnkért s a köré csoportosulókat mindent megtesznek, hogy őt sikerhez segítsék, az alatt különböző elemek közéletünk relatív nyugalalmát igyekeznek minden áron felforgatni. Ezek a források és színüket tekintve nagyon heterogén erők egyiránt arra törnek, hogy az általuk elítélt keresztyén kurzust, bármibe kerüljön is a nemzetnek, lehetőleg mielőbb megbuktassák.

Elfogult, egyoldalú, az egyetemes keresztyénségért lelkesülni nem tudó páterekkel így együtt harcra kelt a bécsi emigránsok a széthullott Galileisták töredékei, sőt protestáns berkekből is felhangzik a panasz, mely elnyomásról, üldözésről, a fekete kéz és reakció erejéről beszél, akkor amidőn Horthy Miklós van a parancsnoki hidon és Bethlen István a kormányzó keréknel! Az eddig artikulálatlan elégtelenség szervezkedni próbál, hogy átvegye a megnyitni készülő örökséget.

Szabad-e, lehet-e öntudatos keresztyénnek és főleg nekünk reformátusoknak ebben a munkában részt vennünk? Előttöm tisztán és szilárdan áll a felelet: soha!

A vörös uralom után erőre kapott keresztyén irány az egyetlen, mely meggyőződésem szerint nemzetünk jövőjét biztosítani képes.

Ezt a meggyőződést nem az utolsó évek gyászja és keserősége fakasztá nálam. Huszharminc éve, amióta próbálok meggyőzni azokat, akiket elérek, hogy ha eldobjuk vallási alapjainkat, el kell pusztulnunk. Munkáim tetemes része e célt szolgálta, a Kálvin Szövetség ezért létesült. De míg gazdasági téren a szervezetek ezreit sikerült létesíteni, egyházi férfiak részéről még saját felekezeteim keretén belül is több volt a támadás, mint a dícséret, mi kijutott. Felemelte fejét a gyanu, sőt rágalom is.

De jött az összeomlás. A nemzeti lélek fölélmése. Utolsó mentő horgonyként a jelszó: vissza az ősök hitéhez, legyünk keresztyének újra!

E váratlan, de erélyes felbuzdulással szemben elnémultak a támadások s legalább eleinte az korlátlanul ur volt a jobbak lelkén. Az idő azonban mulik s amint rendesen történni szokott, következik sokak kiabrándulása, azoké a naiv lelkeké, akik őszintén hitték, hogy az új jelszó hatása alatt azonnal, rögtön megfordul a világ s a farkas és bárány együtt fog békés egyetértésben örülni az újból reánk szakadt aranykornak. Ez a csoda lehető lett volna, ha 1919. vörös júliusából a megváltás augusztusába új lélekkel lépünk át és ha a lelkeknek ezen megújodása saját őszinte vágyunk és közreműködésünkkel történt volna.

Voltak ugyan néhányan, akiknél az új irány a régi ideálokat valósítá meg. A naiv többség azonban maradt annak, ami rendesen, ment a jelszavak után. Ezek azok, akik kiabrándultak. De tele van panasszal mások szája is. Azoké, akik mint ügyes politikusok csak azért álltak az új irány szolgálatába, mert ezután hatalomhoz és egyébhez is juthattak. Most azonban elesve ettől, azoknak a mandátumoknak alapján, mely a keresztyén program révén lett övék, úzik a destrukció politikáját, emigránsokkal és Benessel együtt lelkesülnék

a nyugati demokráciáért, ami náluk bolsevik szocializmust jelent. Felhangzik az öröme szava, mely a keresztyén kurzus súlyos hajójáról, a régi szabadelvűség visszatérő uralmáról beszél s azt hangoztatja, hogy a keresztyén egyesülés jelszavát alantas politikai céllal, egyéni- vagy osztályönzéssel dobták bele az idegbajos közvéleménybe. Sőt ezen túlmenve, Baltazár püspök ur azt is állítja, hogy a hajóval nem súlyos-e el az a szegény, amely a dicsőtelen átmeneti idő alatt a világ szemében rovádsunkon maradt. Arról a másik, talán mégis égetőbb szegényről, melyet a debreceni teológiai kar az a határozata jelent, amelyben a proletárdiktátor mint a Názáreti által hirdettet, az új emberiség által várt istenországának megvalósítója van odaállítva, — nem történik még említés sem. Vajon miért? Hisz quod uni justum...

Az ujjongás a keresztyén irány bukásán még kissé korai. A patkányok menekülhetnek, a hajó azonban ezért elsüllyedni még sem fog. Ellenfeleink ne feledjék, hogy a régi örvényekre visszahuzni lehetetlen azért, mert azok bukáshoz vezetnek. A magyarság lemondó jövőjéről, ha azokkal szövetkezik, akik a vallás hátrahagyásával a ni Dieu, ni maitre-t tehát az egyházi és világi tekintélyek lerombolását irták lobogójukra.

Számolnunk kell azzal is, hogy a régi gazdasági liberalizmus, mely többek közt a háborút is szülte, megbukott és elég abban a tűzvészben, mely nyomában kelt. Egyeseknek még biztosítható előnyök, de nemzeteknek többé nem. Sarkában sztrájkok, kizárások, gyűlölet, visszavonás és kicsiny, felelősségre nem vonható csoportok uralma kél. Aláírjuk a mit nem rég Kennedy Géza írt, ki életén át soha nem tartozott a reakcióhoz: hiába minden erőlködés, a régi világ széthullott cserepeit liberális csirizzel összeragasztani lehetetlen.

Ha még is akadnak, a kik ezekre a mezőkre akarják visszavezetni a magyart, kérdezzük tőlük, tudják-e, mit cselekesznek s tisztán anyagi érdekeket kívánva az erkölcsi és lelki helyébe tolni, tudatosan assák-e nemzetök sirját?

Előttünk úgy áll a helyzet, hogy ahoz az irányhoz, mely Európa vergődő nemzeteit a hinárba vitte, visszatérni: a gazdasági szabadelvűséget visszavinni, romlást és pusztulást jelent.

A másik, a keresztyén irány kimunkálása nem megy könnyen. Ellene van az alvilág és a hatalmukat féltő atheisták minden ereje. De győzni keli újból, mint győzött két ezer év előtt. A most folyó megtisztulásból az új kormányzó párt erejének gyarapodása kell hogy származzék. Sőt mi a nemzetnek újjászülését és azt várjuk tőle, hogy lerakva az erkölcsi renaissance alapjait, vele és általa példát mutassunk Európa nemzeteinek.

E cél szolgálatában egynek kell lenni, minden keresztyénnek és magyarnak.

Súlyos zavargások Bombayban

London, nov. 21. Az újabb érkezett bombayi hírek arra mutatnak, hogy a trónörökös látogatása alkalmával kitört zavargások jóval nagyobb méretűek voltak, mint eredetileg tartották. A katonaság előbb szuronyt használt, majd sortűzet adott a lázadókra.

Páris, nov. 21. Bombayból jelentik: Az angol trónörökös kíséretének elvonulása alkalmával súlyos zavargások történtek. A katonaságnak sikerült a felvonulástól távol tartani a tüntetőket, akik a látványosságra siető tömeget támadták. A rendőrséget a trónörökös útjának mentén összpontosították, úgy, hogy a többi városrészben csak gyengébb őrsegek maradtak, amelyek tehetetlenek voltak a tüntetőkkel szemben. A rendőrség sulyos veszteségeket szenvedett. A város valóságos csatatérhez hasonlít. A lázadók számát alig lehet felbecsülni. Eddig 200 embert tartóztattak le.

A portorosei értekezlet eddigi tervei szerint kedden tartja zárülését.

A soproni népszavazást rövidesen végrehajtják

Budapest, nov. 21. Castagnetto herceg olasz követ a nyugatmagyarországi kérdés legújabb fázisáról ezeket mondotta:

— A nagykövetség tanácsa felkérte az osztrák kormányt, hogy a velencei határozatokat november 27-ike előtt ratifikálja. A terminus után a nagykövetség tanácsa, amely a velencei egyezményt már hetekkel ezelőtt jóváhagyta, a szükséges intézkedéseket meg fogja

tenni abban az esetben, ha kérésük eredménytelen maradna is. Ami azt a kérdést illeti, hogy a népszavazási területre olasz, angol és francia katonaságot küldjön az antant a népszavazás előkészületeinek és végrehajtásának időtartamára, annyit mondhatok, hogy a tárgyalások ebben a tekintetben folyamatban vannak Róma, Páris és London kormányai között, de mindaddig semmiféle döntés nem történt.

A tábornoki bizottság Bánffy külügyminiszterné

Ma délelőtt 11 órakor érkeztek meg Budapestre a soproni szövetségközi tábornoki bizottság tagjai: Ferrario, Gorton és Hamilton tábornokok. Jövetelük célja az, hogy a magyar kormányt informálják a soproni népszavazás végrehajtására vonatkozó határozatról. A szövetséges hatalmak budapesti képviselőivel, angol és francia kollegáimmal és a tábornoki bizottság 5 tagjával ma délután 5 órakor fogunk a külügyminiszteriumba menni, hogy ott Bánffy gróf külügyminiszterrel tárgyaljuk mindazokat az intézkedéseket, amelyek a nyugatmagyarországi probléma gyors intézkedését biztosíthatják. A tábornoki bizottság a tárgyalás után valószínűleg még a holnapi nap folyamán vissza fog térni Sopronba.

A fascisták római nagy ülésének határozatáról Castagnetto herceg a következőket mondotta:

— Magam is azon vagyok, hogy Magyarországgal való kapcsolatunk nem csak érzelmi, hanem tárgyi alapon is kiépüljön és hogy a két ország közötti viszony minden tekintetben a legjobban fejlődjék.

Budapest, nov. 21. A soproni tábornoki bizottság tagjai ma megbeszélést folytattak gróf Bánffy Miklós külügyminiszterrel, aki gyengélkedése miatt a lakásán fogadta őket. A megbeszélés tárgya a soproni népszavazás volt, amelynek mielőbbi megejtését a velencei egyezmény értelmében a tábornokok kérésére helyezték.

Ausztria a magyar csapatok jelenléte ellen

Bécs, nov. 21. Bécsbe eddig nem érkezett meg a nagykövetségi konferenciának határozata arra a kérelemre, hogy a szavazási területre szövetségesközti csapatokat küldjenek ki. Azt hiszik azonban, hogy a válasz még a mai nap folyamán, vagy holnap megérkezik, mire a kormány a velencei jegyzőkönyvet szerdán a külügyi bizottság elé terjeszti. Hogy a kormány a parlamentnek a jegyzőkönyv elfogadását fogja-e javasolni, ez mint informált helyen mondják, attól függ, hogy milyen lesz a nagykövetségi konferenciának a csapatok kiküldésére

vonatkozó határozata. Ha a döntés az lesz, hogy a magyar csapatok megmaradhatnak a szavazási területen a velencei egyezmény elfogadása a nemzetgyűlés részéről kizártnak tekinthető.

Bécs, nov. 21. A Politische Korrespondenz értesülése szerint Péter Albert követségi tanácsost megbízták Ausztriának a soproni népszavazás ügyében való képviselésével.

Péter Albertet ebből a célból Haim tábornok, a soproni szövetségközi tábornoki bizottság osztrák megbízottja mellé osztják be.

Keletgalícia ukránjai függetlenségükért

Lemberg, nov. 21. Dr. Osyp Nazaruk nyugati ukrán államtitkár a keletgalíciai kérdés legújabb állásáról a következő nyilatkozatot tette:

— A keletgalíciai ukránok visszautastották a lengyel kormányt a keletgalíciai

autonomiára vonatkozó ígéreteit. Keletgalícia ukrán többsége arra törekszik, hogy Keletgalícia kérdését nemzetközi uton rendezzék. — Keletgalícia ukrán népe soha nem fog belenyugodni a lengyel állam fennhatóságába.

Orosz bandák Lengyelország határán

Varsó, nov. 21. A külügyminiszter Oroszország képviselőjének jegyzékét adatott át, amely szerint a lengyel polgári és katonai hatóságok Brod és a lengyel-orosz határ mentén portyázó csapatokat, illetve bandákat találtak, amelyek határátlépést kíséreltek meg, de lefegyverezték őket. A külügyminiszter azt a

reményét fejezte ki, hogy az orosz kormány azt a jóviszonyt, amely eddig uralkodott a két ország között, fenn akarja tartani és a határvillongásokat meg akarja szüntetni. Ennek értelmében kéri, hogy az orosz hatóságok saját területükön is ugyanezen intézkedést hajtsák végre.

Egy cseh járőr magyar területre tört be

A magyar vámőrség visszaverte a cseheket

Miskolc, november 21. Az 5. özi főszelektó bizottság tegnapelőtt délelőtt jelentette Borsod-megye alispánjának, Zsóry Györgynek, hogy az 5. özi járásban fekvő Domaháza község határában egy cseh járőr a magyar vámőrséggel megütközött és a lefolyt formális ütközésnek áldozatai is vannak.

Pénteken este 5 és 6 óra között ugyanis egy öttagú cseh csendőrrjárőr lépte át Domaházánál a demarkációs vonalat és a vámőrséget elhagyva Csonkamagyarország területére másfél kilométerre nyomultak előre. A járőrt az apátfalvi csendőrrparancsnok vezette. A demarkációs vonalontuli előnyomulás után a cseh járőrparancsnok küldőhöz küldött a domaházai csendőrségre és kérte, jöjjen ki valaki, mert fontos bűnügyben nyomoznak s a magyar csendőrséggel szeretnének tárgyalni.

Magyar részről egy vámőrhadnagy és tiszthelyettes, egy csendőrtiszthelyettes, egy őrmester és két csendőr mentek a helyszínre. Mikor a két járőr összetalálkozott, a vámőrhadnagy felszólította a cseh járőrparancsnokot, hogy miután magyar területen vannak, tegyék le a fegyvert.

A cseh járőrparancsnok azonban vonakodott ennek a kívánságnak eleget tenni, majd rövid szövtálas után a cseh járőr szétugrott és járőrvezetőjük parancsára tüzelni kezdett a magyarokra. Az első lövés Barankovits Péter csendőrtiszthelyettes tédén sulyosan megsebesítette.

A cseheknek erre a nem várt fellépésére a magyar járőr is tüzelni kezdett. A harc rövid lefolyású volt. A cseh járőrparancsnok holtan maradt a helyszínén, az egyik cseh csendőr sulyosan megsebesült s pár óra múlva Domaházán ahová szállították még az este folyamán meghalt. Két foglyot is ejtettek, kiket Miskolcra vittek.

Barankovits Péter csendőrtiszthelyettes sulyos sebével a miskolci katonai kórházba szállították, ahol azonnal gondos ápolásban részesült.

A hatóságok a hivatalos vizsgálatot megindították.

Legújabb értesülésünk szerint a cseh járőr elesett két halottját vasárnap temették el a demarkációs vonal mentén teljes katonai pompával.

— Az adófelszámolási bizottság elnöke.
A belügyminiszter leiratában arról értesítette Debrecen városát, hogy a városi adófelszámolási bizottság elnökül Rottler Béla ny. kuriai bírót nevezte ki. A kinevezési iratot Miskolczy Lajos főispán tegnap küldte meg Rottler Bélának.

— A megszállott részekon felbontott házasságok. Budapestről jelentik: A hivatalos lap egyik legközelebbi számában a m. kir. miniszterium rendeletét fogja közölni, amely a trianoni békeszerződés által elszakított területen működött bíróságoknak a házassági állapotokra vonatkozó ügyekben hozott jogi határozatáról fog megfelelően intézkedni. Magyarországnak a békeszerződés értelmében idegen fennhatóság alá kerülő részein ugyanis már a békeszerződés életbeléptetése előtt hoztak az idegen államhatalom nevében működő bíróságok a házasságbontó határozatokat. — Az ilyen határozatok Magyarországon érvénytelenek. Ebből a felekre sok kár háramlott, mert a fél, akinek a házasságát az idegen bíróság bontotta fel, Magyarországon nem köthet újabb házasságot. A miniszterium rendelete most megengedi, hogy az az ügyfél, aki magyar állampolgár, a magyar bíróság előtt gyors eljárás útján kérhesse annak bírói kijelentését, hogy házassága fel van bontva, de csak az olyan házasságok, amelyek idegen bíróságok hatáskörében lettek felbontva és csak olyan házasságbontó okok alapján, amelyet a magyar törvény is bontóknak ismer. Kimondja továbbá a rendelet, hogyha a felek az utódállamok bármelyikének állampolgárságát elnyerték, akkor házasságukat Magyarországon nem lehet érvénytelennek nyilvánítani.

— Zavargások Berlinben. Berlinből jelentik: Ma ismét több helyen kihágások fordultak elő. Többek között egy kenyeres kocsi teljesen kifosztottak. Egy posztókereskedésben kabátokat és kendőket loptak el. Egy péküzletben összetörték a kirakatüvegeket, a süteményeket és a készpénzt pedig elrabolták. Több helyen a rendőrség verte szét a csoportosulást.

— Szíven lőtte magát. Vasárnap este 6 óra tájban a Hatvan-utca 42. szám alatt lakó Erdélyi Gábor könyvkötő szíven lőtte magát és meghalt. A lövésre a háziak berohantak Erdélyi szobájába, azonban már késő volt, Erdélyi vérző mellel életlenül hevert a pamplagon, mellette füstölő revolvere. A házbeliek nyomban értesítették a mentőket és a rendőrséget. A vizsgálatot a rendőrség megindította. Kiderült, hogy Erdélyi semmiféle irást nem hagyott hátra és valószínűleg ittas állapotban követte el tettét.

— Elmozdított városi hivatalnokok. A közigazgatási bizottság fegyelmi választmánya a közelmúltban dr. Peitő Pált, Szepesi Albert és Szilvási Pál városi alkalmazottakat állásuktól felfüggesztette. A határozatot, mivel ellene felebbezés nem érkezett be, felterjesztették a belügyminiszterhez.

— Gazdasági hazaárulás. Berlinből jelentik: A „Deutscher Handelsdienst“ jelentése szerint a birodalmi kormány törvényjavaslatot dolgozott ki a gazdasági hazaárulás megbüntetésére. Azokat a eseményeket fogják szabadságvesztéssel büntetni, amelyekkel elárulják a gazdasági titkokat, eltulajdonítanak fontos üzleti papírokat stb. Az ipar ezén tulmenőleg azt kívánja, hogy a kereskedelmi ténykedésnek bármilyen fajtájú eseteit megbüntessék.

— Tűzértisztek bajtársi összejövetele. A m. kir. debreceni tűzvérsztály tisztikara felhívja a Debrecen és környékén lakó tartalékos és népfelkelő igazolt tűzértiszteket, hogy a Szt. Borbála napján rendezendő családias jellegű bajtársi összejövetel megbeszélése céljából folyó hó 24-én, csütörtökön 21 órakor a Bikakávéházban jelenjenek meg.

— Legkedvesebb és legszebb karácsonyi ajándék egy fénykép Kozmann és Társa műterméből, Piac-utca 44.

Perbeszédék a monstre perben

A katonai törvényszék előtt folyó monstre kommunista bünperben a főtárgyalás 24-ik napján a perbeszédékre került a sor. A tárgyalás megnyitása után dr. Brächtel Frigyes hadbíró ügyész mondott nagy koncepciójú, tartalmas vádbeszédet.

— A most lefolytatott bünper — kezdte — az utóregése annak a végzetes sötét korszaknak, amelyre az emlékezés is kín és fájdalom.

— Ezután részletesen foglalkozik az egyes vádlottakkal és vádpontokkal. Moussong századost érvényesülni akaró, konjunktura embernek nevezi, aki mindenütt ott van, ahol érvényesülni lehet.

Böszörményi százados — mondotta — a modern kor modern gyermeke, akinél egy beteges ambíciójú ember érvényesülni törekvéseinek szertelenségeit látjuk.

Ezután bejelenti, hogy több vádlott ellen több vádpontot elejt.

Nagytekintetű haditörvényszék — fejezte be, én a vádlottakban nem gomosztevőket, de szerencsétlen embereket látok. Igazságos ítéletet kérek.

Ezután Pórszász Károly az elsőrendű vádlott Moussong százados védője mondott hatalmas, közel másfélórás védőbeszédet. Miként Aeneaszál — mikor Didó királynénak elbeszélte bolyongásait, úgy nálam is a fájdalom érzete támad, ha felidézem az elmúlt szomorú korszakot. A vádlottak félrevezetett emberek, akik nem ismerték fel a helyzetet. Ezután pontról-pontra foglalkozik az egyes vádpontokkal és bizonyítja Moussong ártatlanságát. Felmentő ítéletet kér.

Ezután a többi vádlottak védője, Fischer Egon budapesti és Hódy Béla debreceni ügyvéd mondottak el védőbeszédüket és kértek felmentő ítéletet.

Ma Holcs Pál miskolci ügyvéd védő és a vádlottak beszélnek s az esetleges repli kákra kerül a sor. Ítélet csütörtökre várható.

Folytonégő kályhák

tűzhelylemezek és alkatrészek megérkeztek
Sesztina Lajos céghez.

A kereskedelmi alkalmazottak fizetésrendezése és a záróra

A kereskedelmi alkalmazottak szombati választmányi ülése a napjainkban oly fontos egyetértést hozta létre. Ugyanis az alkalmazottak egyesülete mozgalmat indított azért, hogy az egyre draguló megélhetésnek megfelelően az alkalmazottak fizetése havi 2500—7000 koronában állapítsák meg az alkalmazottak korának, tudásának, családi állapotának megfelelően. Ez ügyben a főnökegyesületekkel tárgyalást folytatott, melynek eredménye az, hogy a munkaadók a fizetésrendezés jelzett elvét elfogadták s úgy a Baross-Szövetség, mint a Kereskedő Tarsulat körlevelet bocsátottak ki a fizetésrendezés megvalósítása tárgyában, s a rendszert számos cég már tényleg végre is hajtotta.

A végrehajtásra a kereskedelmi alkalmazottak egyesülete ezután is felkéri a cégeket, az alkalmazottakat pedig felhívja, hogy a fizetésrendezés végrehajtását, vagy elmaradását Hornung János titkárnak (Köncsek Kornél cég) sürgősen írásban jelentsék be az esetleges további intézkedések megtétele céljából. Ugyancsak örömmel fogadta a választmány annak bejelentését, hogy a Fűszerkereskedők Egyesületének értekezlete a reggeli 7 órai nyitást, s esti 7 órai zárást határozta el a jövő évi április 1-ig. Ezután is felkéri az alkalmazottak e határozat pontos betartását, főnök, alkalmazott részről egyaránt. Az alkalmazottak egyesülete a fűszerkereskedők határozatának megfelelően az ügy további rendezését kezébe veszi s ezután is felkéri minden fűszerkereskedő céget, hogy reggel 8 tól este 6-ig tartsa nyitva üzletét, mint

azt minden jobb cég már eddig is tette s így fűtésben, világításban többet takarít meg, mint amennyit a késő esti forgalom jövedelmez. Ez ügyben az egyesület átiratban fordul minden főnökegyesülethez, de reméli, hogy e takarékos és üdvös nyitás-zárási rendet minden tiszlet azonnal életbe lépteti, mely ügyben a választmány ismétellen apellál a főnökök érzésére s az alkalmazottak komoly összetartására.

Igy a kívánatos összhang teljes lesz munkaadó és alkalmazott között s erre a békére társadalmunknak minden téren életbevágó szüksége van.

Öngyilkos tolvajnö

Kihallgatás közben megmérgezte magát

A minapában Neumann Lipót Bádogostei ócskásához benyitott egy asszony, aki eladásra kínált egy nutria bélsű bundát, kijelentvén, hogy neki pénzre van szüksége és így a bundát eladná 5 ezer koronáért.

Neumannnak az idegen asszony gyanus lett, mert a bunda 80 ezer koronát is megért. Épen ezért leültette a boltban az asszonyt, maga pedig kiment a bolt elé, hogy rendőr után nézzen. Mikor kilépett üzlete ajtaján, éppen arra haladt Kovács Péter detektív, akit Neumann nyomban felszólított, hogy a bundás asszonyt igazoltassa. Kovács detektív az asszonyt igazolásra szólította fel. Az asszony igen megrémült s hebegve mondta el, hogy Lakatos Zsigmondné, megszállt területre való asszony.

Mivel az a gyanu merült fel ellene, hogy a szóban forgó bundát lopta, a detektív előállította a rendőrségen. Lakatosné azonban a rendőrségen egy alkalmas pillanatban szublimát pasztillát nyelt. Közben már rá került a sor s az ügyeletes rendőrtisztviselő megkezdte kihallgatását. Lakatosné kihallgatása során elmondta, hogy a bundát egy ösmerősétől kapta s megszállt területről jött a bundával Debrecenbe. Vallomása közben hirtelen görcsök vették elő, majd elkiáltotta magát, hogy:

— Megmérgeztem magamat.

A meglepődött rendőrtisztviselő nyomban telefonált a mentők után, akik Lakatosnéhoz be szállították az Augusztaszanatóriumba, ahol gyomormosást végeztek rajta.

A tegnapi nap folyamán dr. Csige Sándor rendőrfogalmazó kihallgatta Lakatosné, aki elmondta, hogy a szublimát pasztillát egy nagyváradai kórházban levő ápolónő barátnőjétől kapta. Lakatosné állapota igen súlyos úgy, hogy életben maradásához nincs sok remény.

A nyomozás során kiderült, hogy a bunda Krámer Sándorné Piac-utca 7. szám alatti lakosé, aki tegnap épen feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettések bundáját ellopták. Elgondolható, mennyire megőrült, amikor bundáját a rendőrségen felismerte.

— A Népszerű Főiskolai Tanfolyamon kedden Erdélyi előadása után Dr. Tankó Béla fejezi be szombatról elmaradt Dante-előadását. Csütörtökön új kurzusok kezdődnek. Dr. Milleker Rezső a Föld és az élet történetéről, Dr. Hankiss János a regényről tart előadást, — jövő vasárnap Dr. R. Kiss István értekezik Honfoglalás és székelység címen.

— Folyik az adófizetés. A városi tanács tegnap délelőtti ülésén dr. Vásáry István tanácsnok bejelentette, hogy Debrecen város adópénztárába a legutóbbi három hét alatt 10 millió korona adó folyt be. A városi tanács bejelentést tudomásul vette.

— Szűk a városi kenyérszító helyiség. A városi tanács tegnap délelőtti ülésén szoba került, hogy Csapó-utca 15. számú ház az a szobája, amely a városi kenyérszításra szolgál, igen szűk. A tárggyal kapcsolatosan Zöld József tb. tanácsnok bejelentette, hogy a szóban forgó ház szobájának kibővítése kívánatos lenne. A városi tanács a bejelentést tudomásul vette s egyben felhívta a mérnöki hivatalt a munkálatok terveinek elkészítésére.

CSURKA

„KEGYELET“ Temetőkezelési Vállalat
Debrecen, Kossuth-u. 8. Kétféle díjazású épület.

Elsőrendű felszerelés.

Dus, nagy választék.



Bármilyen temetéseket vidéken is legolcsóbb napi áron a legfigyelmesebb kiszolgálás és személyes felügyelet mellett végez.

Telefon 381.



— **Karácsonyi ajándék a szegény gyermekeknek.** Az amerikai gyermeksegítő akció összeírta a budapesti szegény gyermekeket és új ruhát, új cipőt rendeltek számukra. Karácsonyra valamennyi gyermek meg is fogja kapni ezeket az ajándékokat, a szétosztás kerületi köpontok szerint történik.

— **Elvesztett selyemcipő.** Szombatról vasárnapra virradó éjszaka a Fűvészkert-utcától a Kossuth-utóig terjedő uton elvesztett egy pár selyemcipő. Becsületos megtaláló keretik, hogy a cipőket szolgáltatassa be a rendőrségen földszint, 27. számú szobában.

— **Reinke Anatómia, Toldi-atlasz magyar kiadás, Liebermann-Chémia** és minden orvosi egyetemi tankönyv kapható Csáthy Ferenc m. kir. Tisza István-tudományegyetemi könyvkereskedésében, Piac-utca 8. sz.

— **Torlódás előtt** már most tanácsos a karácsonyi ajándékok szánt fényképnagyításokat, festményeket és mindennemű fényképeket megrendelni az „Adria” fényképteremben Szent Anna-u. 5. Igazolvány és index képek kivételre 24 óra alatt készülnek.

SZÍNHÁZ.

Színházak és mozgószínházak közleményei:

Kedden lesz A Hattyu premierre bérlet-szűnésben. E darabban lép fel ismét Kardoss Géza. A fő nőszerep Halassy Mariska kezében van.

Szahara rózsája (amerikai film) dráma 7 felvonásban. Egyformán káprázatos képeivel és érdekesítő cselekményével lebilincseli a nézőt. Bemutatja az Apolló.

Veszélyben a Pokol. Petrovich Szvetisláv főszereplésével az Apollóban.

Hogy Emánuel tanár, zongoraművész gyönyörű műsort fog játszani szombati hangversenyén a Zenedoboz. A hangverseny iránt rendkívüli érdeklődés nyilvánul meg, úgy hogy már csak néhány jegy kapható arra Méliusznál.

Ferenecy Irma operanékesnő az Urániában. Az E. M. E. VII. ker. alcsoportja szerdán este 9 órakor „Magyar estély” címen egy játékoncélú előadást rendez, melynek a minden tekintetben hazafias és érdekes, nagydíjjal összeállított műsorát már közöltük. Most örömmel hozzuk tudomására a n. é. közönségnek, hogy ezen estély pompás műsorá-

nak gazdagításul Ferency Irma operanékesnő Temesvárról menekült művésznő, tekintettel a jótékony cél érdekét, készséggel ajánlotta fel közreműködését két gyönyörű ének számmal. Gounod: Ekszerária (Faustból) és Tarnay Alajos: Haidéjával, melyek bizonyos, hogy a műsor ékességei lesznek.

Lillyan Walker, Debrecen közönségének régi kedvence játékaival „A Fenevadak királyának” nagyszerű amerikai ujdonság, szerelmi történet 5 felvonásban. Azonkívül: „Chaplin mint pincér”, kitűnő amerikai burleszk 2 felvonásban egészíti ki az Uránia mai új műsorát, mely holnap utoljára látható. Előadások 5, 7, 9-től. Rendes helyárak. Utalványok érvényesek.

Jön! Legközelebb „Vabanque” 6 felvonásos társadalmi turfdráma. A főszerepben Charles Willy Kaiser és Edith Moller — az Urániában!

A „Stambuli szűz” az idény legszebb filmje! Jön!

Művészet

Dr Bessenyeiné, Fábry Irma zongora-estélye november 24-én este fél 8 órakor lesz a városi zeneiskola dísztermében. Az estély műsora a következő: 1. *Beethoven:* Sonata F-moll allegro assai — Andante con motto. — Allegro ma non troppo. 2. *Brahms:* 1. Intermezzo Cis-moll. 3. *Mozart:* Sonata A-dur. 4. *Liszt:* Polonaise E-dur. Helyárak a vigalmi-adóval: I. rendű ülőhely 40.— K. II. rendű ülőhely 35.— K. Állóhely 23.— K. Jegyek: Csáthy könyvkereskedésében és hangversenyirodájában — Piac-utca 8. — válthatók.

SPORT

DKASE—Kisvárdai TE 7:0 (4:0). Ügértéri pálya. 600 néző. Bíró Bródi Barna.

Hatalmas meglepetéssel végződött a bajnokjelölt KASE utolsó bajnoki mérkőzése. A DMTK-át verő KTE-t megérdemelten fölényes gólaránnyal győzte le. Állandó KASE fölény mellett zajlott le a mérkőzés, a csatársor pedig göllővé kedvében volt s könnyen érte el góljait.

Ö. Buttkay 3, Mertin 2, Rottmann 2 gólt lőtt.

Kornerarány 9:0 a KASE javára.

Küzdelem a vidéki kupáért. Déli (szegedi) kerület—Nyugati (sombathelyi) kerület 2:1 (1:0). A vidéki válogatottak kupájáért folyó selejtező kiábról Nyugat nagy fölénye ellenére vesztesen hagyta el a pályát.

A veszteség annál nagyobb meglepetés, mert a déli kerület két legjobb játékosa hiányzott.

A mezőny legkiemelkedőbb embere Amsel, békéscsabai kapus volt, aki bravurosán védett. Bíró Nyul Dezső.

A debreceni kerület először a pécsi kerülettel fog szembe kerülni a kupamérkőzések során.

Fővárosi eredmények. Bajnoki mérkőzés. MTK—VII. ker. 5:0. Törökvs—KAC 2:2. **Bárdsgós mérkőzés:** FTC—Zugló 3:0. III. ker. VAC 1:1.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Eladó

sürgősen egy nagyon keveset használt (majdnem teljesen új) kis gőzcséplő-garnitúra. Cséplő dobzással 720 mm. Lokomobil 4 és fél lóerős 6 léghőrs álló kazán, tavaly volt nyomtatva. Az egész készlet kitűnő jókarban van. Ára a hozzá szükséges összes felszereléssel együtt 120000 korona. Továbbá egy teljesen új, szállítható állvány 42 collos kettős kőjártat összes szerelvényeivel, ára 16.000 korona. Hajdúbozsórmányban Bethlen-u. 718.

Forgács István

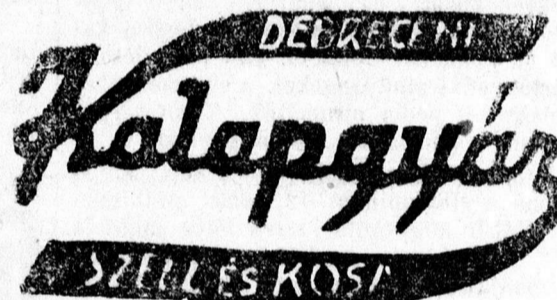
művész
Bádogos-u.

Uri helyen

szállás kerestetik hetenként egy-két napra. Megfelelő ellátással. Ajánlatokat „Uraság” jellegre kiadóba kérünk.

Belyegzőgyár

és vésőintézet
PAULÓ I.
Hattyányi-utca 22.
Telefon 1365.



Női és férfi kalap megrendelések és javítások gyorsan **Piac-u. 63. sz.** Pontosan készíttetnek

A tőzsde

Magyar korona: 57 1/2.

A mai tőzsde barátságos hangulattal nyitott és ez a hangulat mindvégig megmaradt, a forgalom azonban csak szerény keretek között mozgott. A kullispiacra bécsi hírekre az arbitrage igen nagy tételeket vásárolt és így az árat nagyon felhajtotta. Az osztrák horena 1400-as kurzus is ért el. Nagyon vettek Salgó, Rimát és Déli vasutat. Általában a kullispiacra igen erős kezek léptek fel és nagy forgalmat bonyolítottak le. Az értékpapírok majdnem mind megszilárdultak. A vaspiacra Koburg és Csáky megszilárdult. A malompiacra Borsod-Miskolcban, Gízellában és Viktoriában volt üzlet. A bányapiacra Kohóban, Magy. ált. közszénben volt élénkség, egyébként a piac meglehetősen esendes. A fapiacra O. fában, Szlavoniában, Lángban volt nagyobb üzlet. — Nagybárára változatlan árat mellett. A vegyespiacra Chinóist, Danicát, Klotildot és Gummit keresték. Ezekben nagyobb üzlet bonyolítottak le, Ezen a piacon volt a hangulat a legbizakodabb, de a forgalom itt sem öltött nagyobb kereteket.

Budapesti zárlat.

Magyar hitel 2100, Osztrák hitel 1340, Angol-Magyar 785, Leszámitelő bank 775, Magyar—Olasz 324, Jelz hitelbank 220, Hazai bank 860, Salgó 6850, Rimamarányi 3375, Közveti 1340, Déli vasút 1275, Államvasút 3750, Keresk. bank 7500, Általános takarékp. 980, Pesti hazai 25000, Borsod miskolci 3950, Concordia 2525, Budapesti gőz. 6350, Gízella 2625, Hungária 425, Viktória 13200, Beocsini 7350, Kohó 5800, Általános közszén 13700, Uriányi 6875, Adria 2900, Atlantic 3475, Levante 7600, Trust 2375, Gans Danubius 35700, Ganz villamos 6800, Lipták 555, Magy. ac 1 3000, Schlick 1320, Wörner 725, Brassói 4500, Izzó 6800, Spódium

3100, Hazai faterm. 6900, Klotild 4200, Erdő 1175, Nasci 22800, Neuschl Licht. 860, Orsz. fa 1240, Telefon 4650.

Valuták.

A valutapiacra az irányzat lanya volt. Az összes értékek a nyitási árfolyamok alatt zárultak. Kivételt képeztek a lira és az osztrák korona, amelyek megszilárdultak. Nagy üzlet volt dollárban. Az eladók jelentektek túlsúlyban.

A kifizetőek piacán Berlinben, Prágában és Bécsben volt nagyobb üzlet. Az osztrák kifizetés különben nem szilárd.

Napeleon 2890—2950, Angel font 3800—3850, Dollár 885—895, Francia frank 6450—6550, Márka 357—367, Lira 3650—3750, Osztrák ker. 1550—1650 Rubel 4000—4200, Lei 595—605, Szék 955 965, Svájci frank 16950—16050, Korona dinár 1060—1100, Lengyel marka 2750—2850.

Utőtőzsde. Állítólagos bécsi hírekre különösen az arbitrage papírok szilárdultak meg. Karton 2700, Izzo 6200, közszén 127, kohó 5800, Déli vasút 1400, Államvasút 3700, Rima 2850—30.

Ezüst korona 36 és fél, forint 98—94, Holland forint 320—30.

Szárhelyi zárlat Berlin 19750, Holland 187, Newyork 886, London 2140, Páris 2940, Milánó 2210, Prága 660, Budapest 57 1/2, Zágráb 190, Bukarest 342, Varsó 16, Bécs 618, Osztrák bélyegzett 12.

Terménytőzsde.

A terménytőzsde ma meglehetősen lanya volt. Az árat kivétel nélkül lemeresültek. A buza szombati árfolyamához képest 100 koronával hanyatlott. A kínálat és kereslet egyaránt csekély keretekben mozgott.

A liszt és őrlmények piacán csak korábban volt üzlet. O. és liszt vidéki márkájú 41—43, főző 34, kenyér 24, 8-as számú takarmányliszt névvel 18, korpa 11.

A vetőmagok piacán az árat nagyjában ugyanazok. A helyzet változatlan.

Némely eikkben kisebb lanyulás történt.

A gyapjapiac üzlet nélkül szilárd. Hivatalos árat: Buza tiszavideki 2680—2560, fehérmegyei 2625—2560, pestmegyei 2525—2550, rozs 1700—1725, takarmány árpa 1850—1900, sörárpa 1925—975, zab 1675—1700, tengeri 2180—150, köles 1800—875, repec 30—32, Korpa 1110—120.

Sértésjelentés. Zárt vásári maradvány 711, érkezett 128, eladott 20.

Szabadvásári maradvány 4572 sertés és 23 süldő. Eladott 60 sertés és 15 süldő.

Árak: I. zsírsertés fiatal nehéz 78—80, könnyű 50—78.

Dollárt

és más idegen pénzt, aranyat ezüstöt legelődrágábban vesz

Simon György DEBRECEN Kossuth-u. 11.

ÓCSKA

STEINER, Eötvös-u. 110.

Rühkenöcs, Kreolin, Kénvirág, Kálicsappan és mindenféle fertőtlenítő szerek

„Radikál” patkányirtó szerstb.

Telefon 14-80.

legelődrágábban szerkeztethető

Telefon 14-80

Korzó Drogueria Debrecen, Piac-utca 42. sz.

Közszállítási, reverenda-, intézeti és Hódia

Billiard-, autó-, kecsk. és szines posztók, valamint

posztókstruxok

nagy választékban.

különlegességek

Biolitai „Zipser” posztók lerakata

Ekker József

posztónagykereskedő

Budapest, VI., Anker-köz 1. sz.

Telefon: 39—71.

Hirdetések felvétetnek lapunk kiadóhivatalában.

Kőváry és Altmann

szücsmesterek

Debrecen, Piac-utca 42.

Pannónia szálló udvar

Mindenféle szücs munkákat szak-szerűen készít a legutóbbi divat szerint. Ugyanott kész munkák kaphatók. Megrendeléseket pontosan eszközöl.

Csehország nem akar hozzájárulni a volt király eltartásához

Prága, nov. 21. Azok a jelentések, hogy a nagyköveti konferencia elhatározta, hogy IV. Károly és családja apanázsának fizetésére valamennyi utódállamot kötelezi, az egész cseh sajtót igen kellemetlenül érintették.

A „Narodna Politika” hangoztatja, hogy ennek a kötelezettségnek semmi formális jogi alapja nincs. Sem a sain-germaini, sem a trianoni szerződésben ilyen értelmű határozat nincs és nem akad olyan nemzeti és állami érzésű cseh ember, aki a volt császár apanázsához hozzájárulni hajlandó volna. Az állami pénzekben való fizetés mellett sem az igazság, sem a tisztesség okai nem szólnak. A cseh nép már eleget fizetett a Habsburgok civilizációjára.

Károly és családja az apanázsra nincsen rászorulva. Károly igen sok aranyat és drágaságot vitt ki magával Svájcba, amelyeknek tulajdonjoga vitás lehet és harmadik fiáé a nagy estei vagyon. Zita királyné pedig a nagy birtokokkal bíró Bourbon-pármai háznak a tagja. A kormány a nagyköveti konferenciának esetleges követeléseit el fogja utasítani.

A nemzetgyűlés mai ülésén Patejdl legiógárius képviselő kifejtette, hogy Károly király apanázsát tekintetében semmiféle kötelezettséget vállalni nem szabad.

London, nov. 21. A „Daily Mail” funchali jelentése szerint IV. Károly és Zita szombaton odaérkeztek és a Villa-Viktóriában szállottak meg.

Sajtógyűlés az Arany-Bikában

Felirat a destruktív lapok ellen

A debreceni keresztyén társadalmi egyesületek vasárnap délután sajtógyűlést rendeztek az Arany Bikában. Közel kétezer ember jelent meg a gyűlésen, amelyen Budaváry László, nemzetgyűlési képviselő volt az ünnepi szónok. A gyűlés elhatározta, hogy feliratot intéz a Kormányzóhoz és a kormányhoz, amelyben kéri, hogy a destruktív lapokat egyetlen rendelettel szüntessék be.

Dr Iványi Béla megnyitó beszéde

A gyűlést dr Iványi Béla egyetemi tanár nyitotta meg.

Szégyenlem magam — mondotta — hogy keresztyéneknek és magyaroknak gyűlést kell összehívni azért, hogy felvilágosítsák a közönséget arra, miszerint kiket kell támogatnia. Az ellentétben mióta a világon vagyok, nem látam sajtógyűlést, vagy ehhez hasonló rendezni.

— A sajtó világhatalom. Az ország még mindig nem jött rá, hogy támogatni azt a sajtót, amely ellenünk dolgozik, annyi — mint saját torkunkra fogni a köveket. Mi magunk tettük nagy hatalommá a sajtót filléreinkkel, koronáinkkal. Kötelességünk azt a sajtót, amely ellenünk dolgozik, leszorítani nagy hatalmi pozíciójáról s azt a sajtót támogatni, amely a magyar nemzetért dolgozik s amely a magyar Géniusz képviselője. (Taps, éljenzés.)

Ezután Szvillik Ferenc és Osváth Gyula adtak elő több irredenta énekszámot nagy siker mellett, úgy hogy ráadás is kellett adniok. Nagy sikert aratott egy helyi szerző, Nemes főművezető dala.

Budaváry László a sajtóról

Oszatlan nagy érdeklődés közepett emelkedett szólásra Budaváry László nemzetgyűlési képviselő. — Ugy tanultam az iskolában — kezdte — hogy Debrecen a legmagyarabb város és 100,000 lakosa van. Ugy látom azonban, hogy csak 2 ezer ember van itt. Azt hittem, hogyha magyar és keresztyén ügyről van szó, szűk lesz a Bika diszterme.

— A nagy lelkesedés lohadóban van. Idegen érzés szállotta meg mindnyájunk lelkét. Nem tudunk hinni a magyar jövőben, nem akarunk dolgozni, nem tudunk akarni. Azokat kell tetemre hívnom, akik büszkén vallják magukat keresztyéneknek, de csakis a magyarok előtt. Vagy keresztyén és magyar valaki, vagy nem. Fokozat nincs. Minden magyarnak egy táborban a helye. Ha a nemzet poraiból felakar támadni, az egész vonalon, a társadalmi, politikai élet, gazdasági élet minden vonatkozásában emancipálnia kell magát az idegen zsidó faj uralmának befolyása alól. (Tomboló taps.)

A destruktív sajtó bűnei

Ezután hosszasan ismerteti a romboló sajtó bűneit, amely aknamunkájára mindig talált magyar embereket. A magyar népet, amely könnyen hisz, mindenbe beugratták. — Bedőlt a szocialista, kommunista tanoknak. A zsidó sajtó az Alliance Israelite utasítására mételeyezett a háboruban, forradalom alatt. A keresztyén írókat, művészeket, politikusokat lecepejték, de aki melléjük állott, abból nagy embert csináltak.

Az antant vezető politikusaiknak 80 százaléka zsidó. Elhitették a külfölddel, hogy itt nincs vagyon és életbiztonság.

Keresztes háborúra szólítalak...

— Uj keresztes háborúra szólítalak fel benneteket — mondotta dörgő taps közepette. *Ki kell seprözni hazánk szent földjéről minden zsidó pogányt.*

— *En nem várok lármás antiszemizmust, nekem a zsidókhoz semmi közöm nincsen. En a zsidók ellen nem uszítok senkit, én nem a zsidók ellen, én a hazám mellett beszélek s aki a haza ellen van, igenis el kell tiporni, el kell gázolni, bármilyen nagy hatalom legyen is. Igenis lázítom a népet a magyarságdért.*

Keresztyén jogrend kell

Ezután kimutatja, hogy még ma is naponta 2 milliót ad a magyar nép a destruktív sajtónak. Majd Nyugatmagyarországról beszél. Megrálgalmazta a zsidó sajtó Héjjas Iván selegét is, hogy rablók, pedig Európa legfegyelmeltebb hadserege Héjjasé. Magyarország területi integritása az első, másodsor a lelkek integritása. (Taps.)

Hogy ellentétet szítsanak, felhozták a királykérdést; a katolikust protestáns, a protestáns katolikus uralommal rémitik, hogy míg a két felekezet egymással küzd és harcol, addig egymást gyengítve, a zsidók szereznek meg az uralmat. Jogrendüvöltő sakálók vannak az országban. *Nekünk keresztyén és magyar jogrend kell, nem liberális és szabadkőmives zsidó jogrend.* (Taps.)

Végül felhívja a közönséget, tegyenek szent fogadalmat, hogy a mai naptól kezdődőleg csak keresztyén és magyar újságot adnak pénzt. Egyben indítványozza, hogy a gyűlés intézzen feliratot a Kormányzóhoz, a kormányhoz, amelyben a debreceni társadalmi egyesületek kéri, illetve tisztelettel követelik, miszerint a kormány egyetlen rendelettel szüntesse be a destruktív lapokat.

A gyűlés ezt egyhangú lelkesedéssel elfogadta. Iványi Béla lelkes záróbeszéde után a Himnusz hangjai mellett oszlott szét a gyűlés.

A zenede válsága

A belügyminiszter döntése

A városi zenede belső életét felduló áldatlan harcok, amelyek már egy évtized óta tartanak s időnkint csak azért csillapodnak le, hogy annál nagyobb erővel ujuljanak ki, most ismét újabb stádiumba jutottak.

Debrecen város közigazgatási bizottsága ugyanis P. Nagy Zoltán zenedei tanár ügyében még a tavasszal felmentő határozatot hozott. A főispán fellebbezése folytán az ügy a belügyminiszter elé került, aki most P. Nagy Zoltán állásának elvesztésére ítélte.

Ugyancsak a közigazgatási bizottság júliusban fegyelmiileg megbüntette a zenedei tanárokat, mert felettes hatóságuk rendelkezése ellenére a tanítást nem akarták folytatni. Az ítéletet Füredi Samu és neje, valamint Füredi Sándor és neje megfellebbezték. A belügyminiszter most a fellebbezéseket elutasította és helyben hagyta a közigazgatási bizottság határozatát, amellyel Füredi Samut 1000, Füredi Sándort 800, Füredi Samunét és Füredi Sándornét pedig 300—300 korona pénzbüntetéssel sújtotta.

Ezzel az ítélettel egy fejezete legalább lezáródott a zenedei háborúnak s most már elsőrenden kívánatosnak tartjuk, hogy végre valahára az egész válság, amely Debrecen zenekulturai fejlődésére épen nem jó hatással volt, megoldást nyerjen. Be kell tölteni mennél előbb a városi zenede gazdátlan igazgatói állását, még pedig olyan művésszel, akit nemcsak művészi, hanem guvernementális képességei is predesztinálnak az iskola vezetésére. Nemcsak kiváló művészeknek és jó pedagógusoknak, hanem szervező erőnek és fegyelmet tartó, ellentéteket kiegyenlítő egyéniségnek kell lennie az új igazgatóknak.

Bizonyára meg fogják találni az intéző körök az arra hivatott embert, azok közül, akik az áldatlan harcok tusáin kívül maradtak és így mindenek megnyugvására vehetik a kezükbe e nagyra hivatott kulturintézmény belső békéjének megteremtését, hogy megkezdődhessék ott a komoly munka.

Nekünk azonban még a felsoroltakon kívül egy ép olyan fontos speciális kívánságunk is van, amit már régóta hangoztatunk: a zenede új igazgatója személyének biztosítékul kell szolgálnia arra nézve, hogy a legmagyarabb város zeneiskolájában az internacionális zene művelésén kívül teljes és az öt megillető jogaiba lépjen a magyar faji muzsika is, amely nemzeti kulturánknak integráns részét képezi.

Figyelmébe ajánljuk ezt az illetékeseknek és elvárjuk, hogy a döntésnél ezt a szempontot semmiesetre sem fogják figyelmen kívül hagyni.

Angora a török birodalom fővárosa

Athén, nov. 21. (Athéni sajtóiroda.) Egy konstantinápolyi jelentés szerint az angorai nemzetgyűlésen javaslatot nyújtottak be, amelynek értelmében a szultánt fel fogják hívni, hogy tegye át székhelyét Angorába.

A kamelisták terve az, hogy Angorát kikiáltják a török birodalom fővárosának.

Berlin, nov. 21. (Szikratávirat.) Angol felfogás szerint Briand a francia kemalista egyezményre vonatkozó memorandumra udvarias, de nem meggyőző választ adott, mert a problémát épen most kapcsolta ki a gyakorlati politikából.

Berlin, nov. 21. (Szikratávirat.) Egy konstantinápolyi jelentés szerint az olasz delegáció a legközelebbi napokban elhagyja Angorát, hogy jelentést tegyen kormányának az olasz-török egyezmény irányelveiről.

Olcsó

Olcsóbb

Legolcsóbb

a Hajdusági FÉRFI és FIU ruhaüzlet áru

Piac-u. 67.

FÉRFI öltönyök már 100 koronától
 FIU öltönyök már 1300 koronától.
 Rövid FÉRFI téli kabátok 1950 koronától.
 GYERMEK téli kabátok 800 koronától.
 Fekete és barna bőrkabátok 600 koronától
 Előzékeny kiszolgálás. Olcsó szabott árak.

NAPI HIREK

— **A főispán Budapesten.** Miskolczy Lajos főispán kedden reggel néhány napi tartózkodásra Budapestre utazik. A főispán fontos közérdekű kérdésekben és több, a várost érdeklő ügyben tesz jelentést és folytat megbeszélést a kormány tagjaival.

— **A behelyettesített városi tisztviselők fizetése.** A városi tanács tegnap délelőtti ülésén a polgármesterhelyettes előterjesztette, hogy az üresedésben levő polgármesteri állás illetményeit Csóka Sámuel h. polgármesternek, a betöltetlen főjegyzői állás illetményeit dr. Vargha Elemér tb. főjegyzőnek s az üresedésben levő tanácsnoki és aljegyzői állásokkal járó illetményeket az azokba az állásokba ideiglenesen behelyettesített főtisztviselőknek folyósítsa a város. A tanács az előterjesztéshez hozzájárult.

— **Márk Endre arcképe körül.** Dr. Vass Károly tb. tanácsnok a tanács tegnapi ülésén bejelentette, hogy a polgármesterhelyettes iniciatívájára megfogják festetni Márk Endre volt polgármester arcképét. Ez ügyben dr. Vass Károly tb. tanácsnok tárgyalta is Márk Endrével, aki annak az óhajának adott kifejezést, hogy a kép megfestését halasszák el jobb időkre és azt az összeget, amit e célra a tanács fordítana, osszák ki a szegények között. A városi tanács Márk Endre ez óhajával szemben azt határozta, hogy megfesteti a volt polgármester arcképét a tanácsterem számára. E tárggyal kapcsolatosan felhívták dr. Vass Károly tb. tanácsnokot, hogy az összes debreceni polgármesterek arcképeit lássa el névmutatóval és gondoskodják azok csoportosításáról.

— **A Hubertus vadászverseny.** Szakadó esőben, sikos, csuszamlós pályán zajlott le a lovasosztály Hubertus vadászversenye. Bár a rossz idő sokat levont a verseny szépségeiből, az mégis jól sikerült. Körülbelül 40 lovas vett részt a versenyben: 27 tiszt, huszár, tüzér, trén, azonkívül az altisztek. A versenyt Ujfalussy Gábor ezredes és Pintér százados vezették. Több, meglehetősen erőakadály után megkezdődött a kifutás. A célnál az érdeklődő közönség várta a versenyzőket. Elsőnek Horváth Sándor huszárszázados, másodiknak Krichfalussy hadnagy, harmadiknak Ádám Dezső alezredes, majd sorban Elekes Káros és Illés százados és a többiek érték be. Este barátságos Hubertus-vacsorára gyűltek össze a verseny résztvevői.

— **Debreceni hadifoglyok hazatérése.** Az Oroszországból hazatért hadifoglyokkal újra több debreceni tiszt érkezett vissza Csonka-magyarországára. Nevezetesen: Mezei Oszkár 39. gyalogezredbeli hadnagy, hivatalnok, Sajó Lajos 39. gy. ezredbeli hadnagy, gazdász, Szabó Lajos 2. honvéd huszárezredbeli százados, járásbíró, Szabó Zoltán 5. gyalogezredbeli hadnagy, festő.

— **Uj doktor.** A szegedi Ferenc József tudományegyetem tanácsa f. hó 19-én Matolcsy Miklós jogszigorlót az államtudományok doktorává avatta.

— **Betiltott pécsi ujság.** A belügyminiszter a Pécsi Irodalmi és Könyvnyomdai Részvénytársaság kiadásában és Lenkei Lajos szerkesztésében megjelenő *Pécsi Napló* című időszaki lap megjelenését a közrendet és társadalmi békét veszélyeztető közleményei miatt betiltotta.

Olcsó fűtőanyag!!!

Minden más tüzelőanyagnál olcsóbb és azonnal szállítható garantált 5000 kalóriás

Brikett valamint **Koksz**

minden mennyiségben. Gyárak, műhelyek, háztartások céljaira minden esetben bevált. Kazánok, gőzgépek fűtésére kiválóan alkalmas.

Megrendelhető:

HUNGARIA kokszzállalatnál

KOHUTA SÁNDOR és TÁRSAI DEBRECZEN, Szt. Anna-u. 20.

— **Telefonösszeköttetés a Hortobágygal.** Dr. Tatay Zoltán tb. tanácsnok, aki folyó ügyek intézésére legutóbb a fővárosban időzött, vasárnap hazaérkezett. A tanácsnok hivatalos utjáról tegnap számolt be a tanácsnak. Jelentése során előadta, hogy a hortobágyi telefonállomások tárgyában a postával oly megegyezést hozott létre, miszerint két telefon állomást fognak felállítani a Nagyhortobágyon. Az egyik állomás a hortobágyi állomáson 4 mellékállomással, míg a másik állomás az ohatkócsi pusztán lesz.

— **Áremelkedés a sertésvásárban.** A hét-fői sertésvásárban a múlt heti áresés után ismét áremelkedés állott be. A kövér piacon a felhajtás közepes, az árak körülbelül a koronával emelkedtek. Jobb minőségű sertés ára elérte a 102 koronát kilónként élősúlyban, míg a múlt heti legmagasabb ár 90—92 korona volt. A soványpiacon a felhajtás közepes, az árak tartottak: 56—58 korona kilónként. A kereslet meglehetősen élénk volt; nagy forgalom fejlődött ki.

— **A bécsi tőzsdén szünetel a gyülekezés.** Bécsből jelentik: A tőzsde-kamarának ma megtartott teljes ülésén elhatározták, hogy a tőzsdei gyülekezést mindaddig szüneteltetik, míg nincs meg annak a biztosítéka, hogy a gyülekezés rendben fog lefolyni.

Mi lesz a román-magyar perszonálunióval?

Napok óta egyébről sem beszélnek Debrecenben, mint az esetleges román—magyar perszonálunióról. Amerre csak jár a gyanútlan járkáló, mindenütt csak erről a témáról hall. Román—magyar perszonálunióról beszélnek a villamoson, színházban, kávéházban, a román—magyar perszonálunió előnyeit fejtegeti még a szakácsnő is a konyhában, miközben unokabátyjával cseveg. Sőt mi, több, a zsurokon is a legkomolyabb téma afelett forog, románok leszünk-e, vagy nem?

A sok szóbeszéd hatása alatt elhatároztam, hogy megkérdézem Debrecen illetékes fórumait, mit szólnak a román—magyar szövetéshez.

Mit mond a házi asszony?

A válaszokat itt adom sorban. Elsőnek is, — mert udvarias vagyok — egy háziasszonyt kérdeztem meg, aki mióta a nők is megkapták a választójogot, mértékadó politikai tényező lett. A házi asszony nagy örömmel üdvözölte az eszmét. — Tudja kérem — mondotta — akkor sokkal könnyebb lesz a háztartás. Lesz sok cukrunk, fánk, zsír, szalonna, tengeri, buza, tojás, tej, só, minden, ami csak szükséges a háztartáshoz s ez most a fő. En örömmel üdvözölöm a perszonáluniót!

Mit mond a politikus?

Ezután Debrecen egyik legfelkapottabb politikushoz mentünk, aki, bárminemű politikai helyzetről szívesen és előszeretettel nyilatkozik. Most azonban meglehetősen zárkózott volt.

— A jelenlegi politikai helyzet meglehetősen, ugyszólván teljesen bizonytalan, a külpolitikai orientációt gyermekkorom óta helyeseltm, s a világháborúnak elvben ellensége voltam.

Mit mond egy erdélyi menekült?

Ezután a legilletékesebb fórumhoz, egy erdélyi menekülthöz fordultam, akit a legközelebről érint a dolog. Messze, az állomás végén, egy ütött-kopott vagonban találtam meg erdélyi ismerősömet. Keserves szavakkal emlékezett meg a lakáshivatal tehetetlenségéről, a debreceni jómódu polgárok közönyösségéről, az esős, hideg időjárásról.

Mikor már jól kipanaszkodta magát, mit szól a román-magyar perszonálunióhoz? Nevetett.

— Mi, — mondotta — csak mosolygunk rajta.

Hiába faggattam — többet nem mondott. Összevetve a három nyilatkozatot — nem lettem okosabb, mi is lesz hát a román magyar perszonálunióval?

— **Kedves Szerkesztő Ur,** panaszom van már megint. Kellemetlen eset ért a tegnapi szent vasárnapon, nagyon kellemetlen eset. S a dolog annál bosszantóbb, mert azt hittem, hogy csalánba nem üt a menykő. De mégis megtörtént. Kedves Szerkesztő Ur, tegnap bementem az egyik főtéri vendéglőbe s letettem a keztyűmet az egyik székre. S egy percre kimentem megnézni, esik-e még az eső s mire visszajöttem, nincs a vadonutaj, szép sárga bőrkeztű sehol. Azt bizony elvitte valaki. Kérdőzködésemmre előadták a szemtanuk, hogy egy hasonszörű fiatalember vitte el azzal a csatakiáltással: „Kiviszem a kollégámnak, mert hideg van”. Kedves Szerkesztő Ur, mit tetszik ehhez szólni? Sokat gondolkoztam, ni, hogy megromlottak az emberek, add Uram, hogy jobbak legyenek; majd magamat okoltam, miért voltam olyan könnyelmű s miért nem vigyáztam jobban a keztyűre, de később — kedves Szerkesztő Ur — rájöttem valamire. A keztyű volt a hibás. Az szokott fel ugyanis oly magasra, hogy 300—500, 1000 koronát kell a jobb keztyűért fizetni. Ezért lett olyan kapós, mint a kikapós menyecske! Tisztelettel egy nyugalmazott keztyűtulajdonos.

— **A vaskereskedők kongresszusa.** Budapestről jelentik: A magyar vaskereskedők által rendezett kongresszus vasárnap folyt le a budapesti Kereskedelmi és Iparkamara dísztermében. A kongresszuson Budapestről és vidékről mintegy 400 vaskereskedő jelent meg. A vidéki vaskereskedelem helyzetét Dávid Géza debreceni vaskereskedő ismertette.

— **A máltai lovagrend követe.** Budapestről jelentik: A kormányzó ma délelőtti ünnepélyes kihallgatáson fogadta gróf Hardeng Miksát, a szuverén máltai lovagrend követét, aki megbízó levelét adta át. A követ állandó székhelye Bécs. Bánffy Miklós gróf külügyminiszter betegsége miatt nem jelenhetett meg az ünnepélyes fogadtatáson. A kihallgatáson dr. Bartha Richárd kabinetiroda főnöke és a külügyminiszter képviselőjében gróf Khuen-Hédervary Sándor követségi tanácsos működtek közre.

— **A székely felkelés vezére meghalt.** Budapestről jelentik: Köpeczi-Bócz Endre, Udvarhely vármegye számvizsgálója, tartalékos százados tegnap Budapesten meghalt. Ő volt az, aki 1919 őszén az udvarhelymegyei parajdi székely fölkelést megszervezte, amelynek az volt a célja, hogy a székelység fegyvert ragad és a megszálló oláhokat kikergeti Erdélyből. A szövetkezésről az oláhok tudomást szereztek és Köpecit számos társával együtt elfogták, kegyetlenül megkíhozták és feléven keresztül különböző erdélyi városokban börtönről-börtönre hurcolták. Végre sikerült megmenekülnie fogóságából és a nagyszabedényi oláh törvényték már csak akkor itélhette halálra, amikor Budapesten volt. A sok szenvedés azonban megörölte idegeit, ehhez mostan tüdőgyulladás is járult, amely gyorsan végzett vele.

— **Gyujtogatnak Pétervárott.** Moszkvai szikratávirat szerint Pétervárott a varsói pályaudvar, valamint a pétervári telefonközpont leégett. A tűz oka ismeretlen, mégis úgy vélik, hogy terrorisztikus gyujtogatás okozta.

— **Az őrlelési és a forgalmi adó.** Budapestről jelentik: A hivatalos lap keddi száma fogja közölni az őrlelési és forgalmi adó életbe léptetésére és végrehajtására vonatkozó földművelésügyi miniszteri rendeletet.

— **Dienes képkiallítása a városházán** díjtalanul megtekinthető délelőtt 10-től este 10-ig.

MEGNYILT

APOLLO

Divatáruház

a Vármegyeházzal szemben,
Piac- és Miklós-utca sarkán.

Dus választék férfi és női ruhaszövetekben, kötött kabát és garnitúrák, férfi és női fehérművek a legújabb kivitelben, flanellek, vásznak és zellerek nagy választékban olcsó szabott árak mellett kaphatók.